

16.3.2023

לכבוד,
עו"ד יניב ואקי
ראש מחלקת עררים בפרקליטות המדינה
באמצעות המחלקה לחקירת שוטרים
במייל: mahashjr@justice.gov.il,
appeals-dep@justice.gov.il

שלום רב,

הנדון: ערר על ההחלטה לגנוז תיק מח"ש 3189/2021

מוגש בזאת ערר בהתאם לסעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב – 1982 כנגד החלטת המחלקה לחקירת שוטרים (להלן: "מח"ש") לסגור ללא חקירה פלילית את תיק מס' 3189/2021. כך שייטען כי, החלטת מח"ש לגנוז את התיק לוקה בחוסר סבירות קיצוני, מאחר ואינה נשענת על תשתית עובדתית מספקת, נעדרת כל הנמקה עניינית, לא נסמכת על בדיקה רצינית או ממצה של החומרים שהוצגו בפניה, ולכן מדובר בהחלטה שרירותית, מוטה ולא עניינית. הכל כמפורט להלן:

התלונה, וההתנהלות מול מח"ש:

1. ביום 07.06.2021 הוגשה תלונה למחלקה לחקירת שוטרים ביחס לאירועי אלימות כלפי עצורים שהתרחשו בתחנת המשטרה בנצרת (להלן: "התחנה" או "תחנת המשטרה") בתקופה שבין 09.05.2021 – 14.05.2021. התלונה נתמכה במספר תצהירי עדים ונפגעים ודרשה איתור השוטרים המעורבים ופתיחת חקירה מיידית נגדם, השעיית מפקד תחנת משטרת נצרת עד ברור התלונה, חקר הכשלים הניהוליים של פיקוד הצפון והסקת מסקנות בגין האירועים החמורים שאירעו בתחנה.

== מצ"ב העתק מהתלונה מיום 07.06.2021 על כל נספחיה, מסומן כנספח א'.

2. התצהירים שצורפו העלו תמונה קשה אודות האלימות הפיזית, המילולית והנפשית המופרות שהופעלה נגד העצורים בתחנה על יד השוטרים. דוגמה לאלימות זו ניתן לראות בתצהירו של העצור עומייר לואבנה, אשר העיד כי עם מעצרו הוא הובל לחדר בתוך התחנה בו שהו עצורים רבים אחרים שהוכרחו לשבת על הרצפה, עם הרגליים מתחת לגוף, והראש מורד כלפי מטה. לעדותו של עומייר, באותו חדר נכח שוטר רעול פנים, שהסתובב בחדר עם חפץ כלשהו ופגע בעצורים באמצעותו. לואבנה העיד כי אותו שוטר רעול פנים היכה אותו בחפץ זה על ראשו, וגרם לפציעתו ודימומו.

3. זאת ועוד, עולה מהתצהירים כי השוטרים בתחנה עיכבו מתן טיפול רפואי לעצורים הפצועים, והתנו מתן הטיפול בחתימה על שחרור בתנאים. עדות לכך ניתן למצוא בתצהירו של העצור שאדי בנא אשר הוכה ונפצע קשות במהלך מעצרו, עת פינויו לקבלת טיפול רפואי הותנה בחתימה על ערובה של מעצר בית. עדות זו נתמכה בתצהירו של החובש סאאיד שחאדה שנכח באותו עת בתחנת המשטרה והיה עד להתנהלות השוטרים בתחנה, ולעיכוב מתן הטיפול הרפואי לעצורים.

4. כפי שצוין כבר בתלונה מינוי 2021, והן במכתבים שנשלחו לאחר מכן, התצהירים שצורפו לתלונה לא התיימרו לכסות את כל אירועי האלימות שהתרחשו בין התאריכים 09.05.2021 ו- 14.05.2021 בתחנת המשטרה, אם כי, המטרה מאחוריהם, ומאחרי התלונה עצמה, הייתה להביא את האירוע המחריד לידיעת הגורמים הרלוונטיים על מנת שיפעלו לפתיחה בחקירה יסודית, מקצועית, ומקיפה כמצוות החוק. שכן, כלל הוא כי משהובא לידיעת הרשות החוקרת דבר התרחשות עבירה כלשהי, הגם אם נפגעי העבירה עצמו לא פעל להגשת תלונה בהתאם, מוטלת עליה החובה לפתוח בחקירה ממצה סביב אותו מעשה עבירה.

5. לאחר הגשת התלונה, פנינו פעמים רבות ונשנות למח"ש על מנת לברר אודות מצב הטיפול בתיק. לחלק מהפניות לא התקבל מענה כלל וכלל, ולחלק האחר התקבלו תושבות חלקיות, ואף תמוהות, עת נתבקשנו לפעול לאיתור וזימון עדים לאירוע האלימות למתן עדות במח"ש, כאשר זה הוא עיקר תפקידה של הרשות החוקרת, המוסמכת ומופקדת על ביצוע פעולות אלו על פי דין.

== מצ"ב העתק ממכתב התזכורת מיום 14.07.2021, מסומן כנספח ב'
== מצ"ב מענה מח"ש מיום 19.07.2021, מסומן כנספח ג'.
== מצ"ב העתק ממכתב התזכורת מיום 12.08.2021, מסומן כנספח ד'.
== מצ"ב העתק ממכתב התזכורת מיום 27.10.2021, מסומן כנספח ה'.
== מצ"ב מענה מח"ש מיום 27.10.2021, מסומן כנספח ו'.
== מצ"ב העתק ממכתב התזכורת מיום 14.02.2022, מסומן כנספח ז'.
== מצ"ב העתק ממכתב התזכורת מיום 20.06.2022, מסומן כנספח ח'.

6. עד אשר ביום 08.11.22, פנינו טלפונית למזכירות המחלקה לחקירת שוטרים, באמצעות עו"ד עדי מנסור מארגון עדאלה, ונמסר לנו בעל פה כי תיק החקירה נגזו בהחלטה מיום 30.06.2022. למרות זאת, מח"ש לא פעלה בכדי להודיענו כמייצגים, או אף להודיע למתלוננים עצמם, בדבר גניזת התלונה. הודעה כאמור התקבלה במשרדו באמצעות המייל רק ביום 08.11.2022, לאחר הבירור הטלפוני, והיא התייחסה לעניינם של שלושה מתלוננים בלבד, עו"ד קרלו רושרוש (ת"ז 203046867), עו"ד נור איבראהים (ת"ז 315985440) ועו"ד עאמר חמאתי (ת"ז 302482070). ביחס לסיבת סגירת התיר, וכעולה מלשון ההודעה, "לאחר בדיקה ראשונית לא הונחה תשתית המלמדת על יסוד סביר לחשד לביצוע עבירה פלילית", ועל כן התיק נגזו.

== מצ"ב העתק מהודעת הסגירה בעניינם של שלושה מתלוננים, שהתקבלה במשרדי הח"מ ביום 8.11.22, מסומן כנספח ט'.

7. ביום 10.11.2022 הוגשה מטעמנו בקשה מקוונת לקבלת חומר החקירה בתיק, עם צירוף ייפוי כוח של שלוש מתלוננים ששמותיהם הופיעו במכתב הסגירה. משהתקבל ביום 18.12.2022 חומר

חקירה חלקי בלבד, פנינו ביום 17.01.2023 בבקשה להשלמת חומר החקירה וביקשנו בפרט; העתק של כל הודעות העדים שנחקרו במח"ש, וכן תיעוד חזותי וקולי שלהן ככל ונמצא, לרבות הודעתו של המתלונן מר' עומייר לואבנה במח"ש מיום 08.08.2021, והן, העתק של כל ההודעות שניתנו במשטרת נצרת במהלך החודשים מאי-יוני וצורפו לחומרי החקירה בתיק. כמו כן, ביקשנו לקבל לידינו את המסמכים המושחרים ברשימת חומרי חקירה או לכל הפחות פרפרזה של אותם חומרים.

== מצ"ב בקשת השלמת חומר החקירה שנשלחה בתאריך 17.01.2023, והמסומנת כנספח י'.

8. בתגובת מח"ש מיום 18.1.22 נמסר כי, לא יימסרו חומרים מלבד אלו הנוגעים לעניינם של שלושת המתלוננים אשר צופרו יפויי הכוח שלהם לבקשת הצילום, וזאת מטעמי פרטיות. על כן, פעלנו להגשת יפוי הכוח של המתלונן מר' עומייר לואבנה. עם זאת, מח"ש סירבה להעביר לידינו את החומרים הרלוונטיים אליו בטענה כי פגה זכותו להגשת ערר מאחר ולא הוגשה בקשת ארכה בזמן, ועל כן, לא יימסרו לידי חומרים הרלוונטיים לעניינו. זאת על אף שמכתב סגירת התלונה בעניינו של מר לואבנה התקבל במשרדנו רק ביום 24.01.2023, לאחר דין ודברים מול מח"ש.

== מצ"ב העתק מבקשת השלמת חומרי חקירה מיום 25.01.2023, מסומן כנספח יא'.
== מצ"ב העתק מהחלטת מחלקת העררים בפרקליטות המדינה מיום 29.01.2023, מסומן כנספח יב'.
== מצ"ב העתק ממכתבנו מיום 30.01.2023, מסומן כנספח יג'.
== מצ"ב העתק מהחלטת מחלקת עררים בפרקליטות המדינה מיום 05.02.2023, מסומן כנספח יד'.
== מצ"ב העתק ממכתבנו מיום 02.03.2023, מסומן כנספח טו'.
== מצ"ב העתק מהחלטת מחלקת עררים בפרקליטות המדינה מיום 08.03.2023, מסומן כנספח טז'.

9. התנהלות זה של מח"ש יש בה כדי להעלות חשד כבד כי ישנו מהלך להסתרת חומרים בניסיון לחבל בזכות המתלוננים, ובפרט המתלונן מר עומייר לואבנה, לערור על ממצאי החקירה, ולמתוח ביקורת על דרך ניהולה. התנהלות זו יש בה מהווה פגיעה קשה בזכותו של מר' לואבנה להליך הוגן ולגישה לערכאות, זאת נוסף להיותה לוקה בחוסר תום לב קיצוני. מה גם, שההחלטה על אי מסירת חומר החקירה הינה בלתי סבירה לאור העובדה כי הסרבול בהליך נבע בראש ובראשונה מההודעה הלקויה של מח"ש בדבר סגירת התיק, וההתייחסות לאירוע כתלונות נפרדות של יחידים ולא כאירוע שלם רחב היקף.

לגופו של הערר:

10. בפתח הדברים, יודגש כי גניזת התלונה עסקינן אינה מגלמת מקרה חריג בו מח"ש אינה מבצעת את תפקידה על פי חוק, ומחליטה לגנוז תלונה על אירועי אלימות מחרידים כנגד מספר רב של אזרחים, אף מבלי שננקטו פעולות חקירה רציניות, ותוך הסתפקות בבדיקה ראשונית בלבד. שכן, חוסר המעש והעדר פעולות חקירה רציניות ומקצועיות מהווה מזה שנים את הלך הרוח במח"ש. קשה שלא להבחין בתופעה מגמתית ורחבת היקף לסגירת תיקים ללא הגשת כתבי אישום נגד שוטרים, תופעה שהולידה חוסר אמון מוחלט במח"ש ואף סלידה מהגשת תלונות בידיעה כי הן יידחו או ייסגרו. מעטים הם המקרים שבהם מח"ש חוקרת תלונות לעומקם, ומעטים אף יותר המקרים בהם מוגש כתב אישום כנגד שוטרים אחראים. היעדר האחראיות באופן מגמתי ולאורך זמן רב, וכן

התרת מנעד פעולות רחב הולידה, הלכה למעשה, חסינות לשוטרים מפני העמדה לדין. חסינות זו מובילה לפגיעה חסרת תקדים בזכויותיהם של אזרחים, ובמקרים לא מעטים לפגיעה בחייהם ואף להריגתם.

11. חוסר המעש של מח"ש משפיע באופן ישיר על מדיניותה הרחבתית של המשטרה, שכן בהעדר ענישה והרתעה אין תמריץ לביקורת פנימית, ונמנעות, בכך מסקנות מערכתיות רוחביות ורפורמות עמוקות ברשויות אכיפת החוק, שכן המשטרה לא תבקר את פעילויות שוטריה כל עוד היא חוקרת את עצמה, וכל עוד פעולותיה נעדרות השלכות משפטיות היא לא תפעל למיגורן (ראו גיא לוריה "גירעון אחריותיות במערך הטיפול בתלונות נגד שוטרים בישראל" **משפט חברה ותרבות, משפט ומשטרה** כרך ד 2021). נקודת המוצא היא, אפוא כי יש לפעול בנחישות אל מול גילויי אלימות מצד שוטרים כלפי חשודים, ולא למותר לציין, כי "חובה היא על המשטרה כגוף, ועל כל שוטר ושוטר, ובמיוחד על קצין משטרה, להימנע מאלימות שלא כדין, אף בנסיבות קשות של הפרת הסדר הציבורי" (בג"ץ 6938/98 האגודה לשמירת זכויות האזרח היהודי בא"י נ' השר לביטחון פנים (נבו) 30.11.1998).

12. הפסיקה עמדה לא אחת על הפגם החברתי החמור ששזור באלימות משטרתית ועל האינטרס הציבורי בחקירת שוטרים והעמדתם לדין. על כך למשל הלין השופט דנציגר בבג"ץ 3070/17 **פלוני מ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 28.2.2018): "שימוש בכוח לא סביר על ידי שוטר במשטרת ישראל הוא לא עניין של מה בכך, **ויש לציבור עניין מובהק במיצוי הליכי החקירה**, בקיומו של ההליך השיפוטי ובהטלת סנקציות פליליות ככל שהדבר יידרש" (ההדגשה לא במקור). כך גם פסק בית המשפט העליון בבג"ץ 4845/17 **חמדאן נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 28.10.2019) (להלן: **עניין חמדאן**): "אם שוטר חרג מסמכויותיו ופגע במי מבני הציבור, ודאי אם עשה זאת בהפעלת כוח, יש עניין חברתי רב חשיבות **לבחון את המקרה עד תום** [...] ככל שתוצאת השימוש בכוח חמורה יותר, גובר העניין הציבורי במיצוי הדין לגביה" (ההדגשות לא במקור).

13. **בעניינינו, החלטת מח"ש לגנוז את התיק, לוקה בחוסר סבירות קיצוני, מאחר ואינה נשענת על תשתית עובדתית מספקת, נעדרת כל הנמקה עניינית, לא נסמכת על בדיקה רצינית או ממצה של החומרים שהוצגו בפניה, ולכן מדובר בהחלטה שרירותית, מוטת ולא עניינית. החקירה שביצעה מח"ש היא בלשון המעטה שטחית ולקונית, חקירה למראית עין בלבד שהתנהלה באופן מגמתי תוך כוונה לסגור את התיק.**

14. משנודע לה על הפעלת אלימות חמורה ושיטתית כלפי עצורים, החובה המוטלת על פי חוק על מח"ש הינה לחתור לחקירת האירוע חקירה מקיפה וממצה. למרות זאת, מח"ש לא ביצעה פעולות חקירה ובדיקה בסיסיות ביותר במטרה לגבש תשתית עובדתית איתנה לקבלת החלטה בדבר סגירת התיק. בכלל זה, ולשם המחשה בלבד, מח"ש לא זימנה למתן עדות את השוטרים שנכחו בתחנת המשטרה בימים הרלוונטיים למועד התלונה ולא עימתה אותם עם הטענות נגדם, היא לא זימנה את העצורים ששהו בתחנה ולא גבתה עדויות מהם, היא לא זימנה את החובשים שהעניקו טיפול לעצורים כדי להעיד על מה שהתרחש בתחנה באותו עת, ועוד. לא זו אף זו, אלא מח"ש אימצה את גרסתו של

קצין המשטרה היחיד שהעיד בפניה, מר חגי מימוני, שפיקד במועדים הרלוונטיים לתלונה על תחנת המשטרה בנצרת. זאת על אף שעלו מהחומר שהונח בפני מח"ש עדויות על כך שהוא היה מודע ומעורב באירועי האלימות הקשים שאירעו בתחנה. דבר היוצר מצב אבסורדי בו הגוף האחראי על בדיקת השוטרים מאמץ את גרסת החשודים-השוטרים ללא כל בדיקה או ערעור.

העדות של חגי מימוני, קצין אח"מ נצרת:

15. בבחינת החומר החלקי שהועבר לעיונו, נראה כי לא נגבו על ידי מח"ש עדויות משוטרי תחנת נצרת, מלבד הקצין חגי מימון, שנתן עדות כ- 10 חודשים לאחר הגשת התלונה, כאשר לא ברורה סיבת ההתמהמהות והתארכות החקירה, במיוחד לאור נסיבותיו החריגות של האירוע שהתאפיין באלימות חמורה כלפי מספר רב של נפגעים.

16. בהודעתו מיום 9.3.2022 מעיד מימוני כי, הוא פנה "למנהל הסניגוריה הציבורית צפון לקבלת שני סניגורים שיהיו צמוד אליי בתחנה לשמירה על זכויות עצורים ונענתי בחיוב", הוא הוסיף כי "מרי דאהר [מנהל מחלקת מעצרים ושחרורים] שלח מידי יום שני סנגורים". אולם מח"ש לא ניסתה ליצור קשר עם עורכי הדין מהסניגוריה ששהו בתחנה ולא גבתה מהם עדויות. עוד ציין אותו קצין באותה חקירה, כי הוא דרש וקיבל צוות של איחוד הצלה שבדק את העצורים וקיבל ממנו מנדט להמליץ על שחרור עצורים שמצבם הרפואי מחייב זאת. אמנם מח"ש לא זימנה את חובשי איחוד והצלה ששהו במקום, ולא ביררה את טענת המתלוננים שהשוטרים עיכבו את פינויים לבתי חולים והתנו את הפנוי בהסכמה על מעצר בתי.

17. זאת ועוד, מימוני נשאל בעדותו על האלימות עליה העיד המתלונן עומיר לואבנה בעדותו בפני מח"ש, ופציעתו בתוך התחנה. בתגובה, מימוני ענה כי, "אין סיכוי שעצור יפצע בתחנה. אחרת היה מתועד בהתאם, לפי המזכר וההתנהלות שאני זוכר באותם ימים, בהסתמך על הרישום שיש פה, הוא התקבל שהוא חבול". אך, כשנתבקש מימוני לאתר סרטון שצולם על ידי שוטר בשם כיל גוזלן, על פי מזכר של השוטר קירלי וורוביוב שעצר את לואבנה, ציין כי הוא ניסה לאתר את התמונה ללא הצלחה. נראה כי, מח"ש אמצה את גרסתו של מימוני ללא כל בדיקה נוספת, וללא שתעשה צעד כלשהו לגילוי האמת. מח"ש לא גבתה עדות מהשוטר כיל גוזלן, השוטר קירלי וורוביוב, ולא כל שוטר אחר. כך גם, לא פעלה למצוא את התמונה שביכולתה לאשר או להפריך את הטענה כי מרי לואבנה נפצע בתוך תחנת המשטרה.

18. עדותו של מימוני מלאה בסתירות וחוסר עקביות, כך למשל, מצד הוא ציין כי אין מצב שהעצור לואבנה נפצע בתוך התחנה, ומצד שני טען כי העצורים החבולים שוחררו מיד עם הגעתם אל עמדת השמירה, באומרו: "לא ראיתי אם היכו את העצור המדובר שגם אינני זוכר אותו במדויק אבל סביר להניח אם הוא הגיע חבול כמו שאני מציין את השחרור שלו אז הוא לא הגיע כלל לעמדת השמירה, אני קולט אותם, וברגע שאני רואה שהם חבולים אני משחרר אותם מידי לאחר המלצה של פרמידק של איחוד והצלה". כאשר בפועל, לואבנה לא שוחרר על כניסתו לתחנה, ושהה שם זמן רב עד אשר פונה לבית החולים לקבלת טיפול רפואי.

19. מעבר לאמור, ונוסף לו, יצוין כי שיטת העבודה הבלתי תקינה, בלשון המעטה, שהתנהלה בתחנת המשטרה בנצרת בימים הרלוונטיים למועד התלונה אפשרה את טיוח החקירה והן אפשרה העלמת ראיות. שכן, להסברו של מימוני בהודעתו בפני מח"ש: "שיטת העבודה בה נקטתי בימים אלה פתיחת קבוצה לאותו יום מעצרים כשבערך כל יום נעצרו בין 30-40 עצורים, השוטרים היו מקבלים תמונה של העצור בכניסה לתחנה ולפעמים סרטון שהמטרה היה [הייתה] גם להתעסק בזיהוי וגם לבחון מצב של קבלת העצור מיד עם הגעתו מהשטח". מימוני והשוטרים שפיקד עליהם, לא חתרו לשמור את התיעודים המדוברים, כשיש בכך חשד רב לניסיון להשמדת ראיות.

20. נוסף לאמור, וחמור ממנו, מימוני הגיש מזכר מיום 10.05.2021, בו הוא מציין כי הוא פנה לעו"ד רושורש ושאל אותו אם אכן הבחין באלימות משטרתית כנגד עצורים, בעוד שעו"ד רושורש השיב בשלילה. מזכר זה, שאינו חתום על ידי עו"ד רושורש, מעלה סימני שאלה רבים. שכן, כאמור המסמך אינו חתום על ידי עו"ד רושורש, ואף יתרה מזו, עו"ד רושורש התכחש לתוכנה של שיחה זו בעדותו בפני מח"ש, ואף אישר כי הוא אכן היה עד לאלימות משטרתית, וכי מימוני ניסה להחתים אותו על מזכר מטעה. אם כי, מימוני לא עומת עם טענות עו"ד רושורש, ולא עם רושורש עצמו. דבר אשר עולה כדי פגם יסודי בחקירה, שכן עדותו של עו"ד רושורש מלמדת על התגבשותה של עבירה המחייבת לכל הפחות חקירה תחת אזהרה.

== מצ"ב העתק הודעתו של חגי מימוני מיום 9.3.2022 בפני מח"ש, מסומן כנספח יז'.

== מצ"ב העתק מהמזכר של חגי מימוני מיום 10.05.22, מסומן כנספח יח'.

העדות של עו"ד קרלו רושורש:

21. עו"ד קרלו רושורש, נכח במהלך ימי השבוע הרלוונטי למועד התלונה כעו"ד מייעץ לעצורים, וביום 12.05.2021 מצא את עצמו עצור בהפגנה שהתקיימה בנצרת, במעצר שרירותי ולא חוקי. עו"ד רושורש מסר ביום 8.8.2022 את עדותו בפני חוקר מח"ש על אשר התרחש בתחנת המשטרה בנצרת בתקופה הרלוונטית למועד התלונה. בעדותו הוא מוסר שמות של שוטרים אשר זכר כעדים ו/או מעורבים באירועי האלימות, כולל; השוטר טולידנו והשוטר עסאקלי, ושני שוטרים בשם נדב. הוא אף ציטט בהודעתו את אמרת השוטר טולידנו, "הלואי שהיינו יכולים להראות לכלבים שבחוץ מה שאנחנו עושים להם פה בשביל להוריד להם את המורל", אך אף אחד משוטרים אלו לא זומן למתן עדות במח"ש.

22. עו"ד קרלו רושורש הבהיר כי כשעצרו אותו ביום 12.5.2021 הוא ראה בתחנת המשטרה רק חלק קטן מהאירוע, זאת מאחר והשוטרים חייבו אותו להוריד את ראשו כלפי מטה, והוא פחד להרים את הראש ולהסתכל בשל האיומים כלפיו. מה גם, שהשוטרים פעלו להעברתו לאחר זמן קצר למקום אחר בחדר, ממנו אין לו אפשרות להשקיף על המתרחש בתחנה. אולם הוא המשיך לשמוע את הצרחות, המכות והאיומים שהפנו השוטרים כלפי העצורים, באומרו: "לאורך כל הזמן שישבתי בחדר כל הזמן היו צעקות, שוטר אחד צעק כל הזמן ראש למטה ראש למטה, ואת רואה ושומעת את החבטות שנתנו לאנשים על הראש להוריד את הראש למטה", הוא ציין גם שאחד השוטרים צעק "עכשיו ננער אותם לפני החקירה".

23. זאת ועוד, עו"ד רושרוש העיד בפני חוקרת מח"ש כי הוא הבחין והסיק באותו ערב כי החובשים פינו מהתחנה ארבעה פצועים, לתיאורו: אחד עם תפרים ביד שדימם לאחר שהשוטרים פתחו אותם, שנים שנפצעו מהמכות בראש כאשר אחד מהם הוא מר' לואבנה שהשוטרים פתחו לו את הראש מרוב מכות והוא דימם, ואחד שהיה עם יד שבורה. אך כעולה מחומר החקירה החלקרי שהעובר לעיונו, מח"ש לא ניסתה לעמוד על זהותם של ארבעת הפצועים, או לזמנם למתן עדות. כך גם, ספק הוא אם נאספו מסמכים רפואיים של הפצועים שפוננו מתחנת המשטרה לקבל טיפול רפואי. ומכל מקום, בטוח הוא כי שום חובש שהזעיק עזרה לפצועים לא נחקר אודות מה שהתרחש בתחנה באותו ערב.

24. יתרה מכך, וכפי שצוין לעיל, עו"ד רושרוש העיד בפני מח"ש על התנהלותו הפסולה של הקצין חגי מימוני, אשר ביום 11.05.2021, ובזמן שעו"ד רושרוש נכח בתחנה לצורך מתן ייעוץ לעצורים, פנה אל מימוני וציין בפניו כי הוא רואה סימנים של שריטות על הפנים של העצורים. בתגובה, מימוני ניסה לסלף את העובדות ולהסתיר את ברוטליות השוטרים, ולטענתו, רצה להחתים אותו על עדות, לתיאורו: "שהוא כתב בעצמו שאני לא ראיתי באופן חי שמרביצים למישהו, הוא הדפיס דף, אני קראתי אותו ואמרתי לו חגי אני לא יכול לחתום על הדבר הזה, אמר לי תכתוב במילים שלך אז כתבתי באותו רגע, זה לא מצא חן בעיניו מה שאני כתבתי והוא קרע את הדף" (מתוך העדות של רושרוש בפני מח"ש).

25. עדות זו של עו"ד רושרוש סותרת את המזכר שהציג מימוני בפני מח"ש, ומעלה חשד רב להתגבשותה של עבירה פלילית לכל דבר ועניין, במיוחד נוכח העובדה כי אכן המזכר אינו חתום על ידי עו"ד רושרוש עצמו. זאת ועוד, עדותו של עו"ד רושרוש מיום 14.5.2021 בתחנת המשטרה בנצרת, שנגבתה על ידי מימוני עצמו, גם היא אינה חתומה, כאשר להסברו של רושרוש, אי החתימה נבעה מכך שהעדות, כמו המזכר, לא שיקפה נאמנה את דבריו. מחמירה מכך העובדה שמח"ש לא טרחה לברר את העניין, לעמת את מימוני עם טענותיו של עו"ד רושרוש, ולמצות את הדין עם מפרי החוק.

== מצ"ב העתק מהודעתו של עו"ד קרלו רושרוש בפני מח"ש מיום 8.8.2022, מסומן כנספח יט'.

דו"חות הפעולה של השוטרים:

26. דו"חות הפעולה שהועברו לעיונו לא התייחסו לפעילות השופטים בתוך תחנת המשטרה, אלא הם של השוטרים שפעלו לפיזור ההפגנות, מעצר המפגינים והובלתם לתחנת המשטרה. כאשר לא ברור למה חומר החקירה אינו מכיל דו"חות פעולה של השוטרים ששהו בתוך התחנה והיו באינטראקציה עם העצורים בתוך. שכן, החומר שצורף אין בו ללמד כמעט על האירוע נשוא התלונה.

27. נוסף לאמור, ומעבר לו, נראה כי שוטרי תחנת נצרת פעלו בחריגה מנוהל מצלמות גוף, 220.003.16 (להלן: הנוהל) המטיל חובה על השוטר לתעד כל מפגש עם אדם בו הופעלה סמכות, באמצעות מצלמת הגוף (סעיף 6ג(1) לנוהל). על פי הנוהל, על השוטר להפעיל את מצלמת הגוף כאשר הוא "מפעיל סמכות אכיפה כלפי אדם מסוים כגון מעצר, עיכוב או שימוש בכוח לצורך הרחקת אדם ממקום" (סעיף 6ג(4) לנוהל). זאת ועוד, הנוהל אף מטיל חובה על חוקר המקבל לטיפולו תיק

חקירה, לבדוק אם קיים חומר תיעוד המקושר לאירוע, ובמידה והאירוע לא צולם חובה עליו לבחון אם ישנה התייחסות לסיבות לכך בדו"ח הפעולה או במזכר נפרד, ובמידה ו"לא נמצאו מסמכים מסבירים – יפנה החוקר ויבקש זכ"ד המפרט את הסיבות לאי-קיומו של חומר תיעוד". (סעיפים 1, 2 לנספח א' לנוהל). פעולות אשר לא נעשו כלל וכלל בעניינינו, לא על ידי השוטרים, ולא על ידי החוקרים.

לסיכום:

28. בדיון הארכת המעצר מיום 13.05.2021 במ"י 27709-05-21 **תחנת משטרה – נצרת נ' זועבי ואח'**, בפני השופטת כתילי-מני, ציין לפרוטוקול עו"ד חוסאם מועד, שייצג אחד העצורים: "אני מבקש להעיר כי מרשי הותקף בתחנת המשטרה בנצרת, אני רוצה שבית המשפט יסתכל על חולצתו של החשוד שהינה קרועה בשל התנהגות השוטרים, יש מכות על הצוואר שלו וברגל שלו. **מדובר על חדר בצד שמאל בתחנת הקרקע במסקובייה, מכניסים לשם את הבחורים משכיבים אותם על הרצפה, הראש שלהם למטה, מתחילים להכות אותם מספר שוטרים, החשודים אומרים כי הרצפה מלאה דם, יש לי פה תמונה של עומייר לואבנה, נזקק לטיפול, ראש פתוח, אתמול באותה תחנה, היו 4 עצורים, שוחררו הביתה רק מהסיבה שהם נזקקו לטיפול רפואי, ראשים פתוחים, המכות האלה מקוממות והם שוחררו על מנת שבית המשפט לא יראה אותם פצועים בפני בית המשפט, מי שקיבל מכות יבשות הובא לבית המשפט ומי שדימם והיה צורך לתפור אותו לא הובא". בהחלטתה, ציינה השופטת כי הטעות הקשות של עו"ד מועד "מחייבות בדיקה ולצורך כך אני מפנה פרוטוקול הדיון למפקד תחנת נצרת ולמחלקה לחקירות שוטרים לצורך בדיקת הטענות".**

== **רצ"ב פרוטוקול הדיון במ"י 27709-05-21 תחנת משטרה – נצרת נ' זועבי ואח', מסומן נספח יכ'.**

29. פרוטוקול זה הועבר בהחלטת בית משפט לעיון מח"ש, כך גם, הוא צורף לתלונה שהוגשה ביוני 2021 בגין התנהלות השוטרים בתחנת נצרת, לצד יתר התצהירים של עורכי דין, עצורים וגורמים אחרים. אם כי, כל אלו לא היוו בסיס מספק לפתיחה בחקירה רצינית על ידי המחלקה לחקירות שוטרים. הבדיקה הראשונית, הלאקונית, הלא מקצועית שבוצעה על ידי מח"ש מלמדת על המגמתיות שבבדיקה, שנועדה לסגירה כבר מההתחלה. אף לאחר גניזת התלונה, המשיכה מח"ש בהתנהלותה המגמתית, עת הסתירה חומר החקירה באמתלות בירוקרטיות טכניות, ומנעה מהמתלוננים לממש את זכותם להליך הוגן.

30. מח"ש לא מילאה את חובתה המנהלית לאסוף את הנתונים הנדרשים לקבלת החלטתה, ובמילים אחרות, ההחלטה בעניינינו התקבלה מבלי להתבסס על תשתית עובדתית הולמת. הלכה פסוקה היא כי כל החלטה של רשות מנהלית חייבת להיות תוצאה של בדיקה **עניינית, הוגנת ושיטתית**, של כל העובדות והנתונים הנוגעים לעניין (בבג"ץ 297/82 **ברגר נ' שר המשפטים**, פ"ד לז(3) 29, 48-49 (1983); בבג"ץ **עיריית רמלה נ' שר הפנים** (נבו 09.21.91). חובת הבדיקה ואיסוף המידע אף מתעצמת כאשר עניינינו הוא בגוף חוקר שמפעיל סמכויות מעין שיפוטיות בעניין שבבסיסו עומדות הטענות להפרות זכויות אדם, שאין זה מן הראוי שהחלטה תתקבל בהן ללא בסיס עובדתי מקיף.

לפיכך, עת מועלות טענות בדבר אלימות שוטרים שלא כדין, על מח"ש לפעול לבחינת העניין, הדבר מתבקש נוכח חובותיה "הן כלפי האינטרס הציבורי הרחב, והן כלפי 'מפוקחיה', קרי שוטרי משטרת ישראל שאף להם, כפרטים וכארגון, אינטרס בביורר מהיר וממצה של האמת" (בג"ץ 7502/20 אבו סביח נגד המחלקה לחקירת שוטרים (19.12.2021), בפסקה 4).

31. מח"ש לא נימקה את החלטתה לסגור את התיק בניגוד לדין. הפסיקה קבעה כי החלטות מהסוג הנדון, בהם רשות מנהלית מחליטה על גניזת תיק, צריכות להיות מנומקות באופן ברור ומדויק. כך למשל, סבר השופט קרא בעניין **חמדאן**: "ההחלטה בערר איננה עומדת בחובת ההנמקה המנהלית. כדי שההנמקה תוכל לשרת את יעדיה, היא חייבת להיות מפורשת ולהימנע מניסוחים כללים וסתמיים". ללא הנמקה כאמור, החלטת מח"ש לסגור את התיק חורגת ממתחם הסבירות.

32. זאת ועוד, ההחלטה לסגור את התיק לוקה בחוסר סבירות קיצונית, שכן, ההחלטה לא נתנה משקל מספיק לשיקולים אשר יקדמו את החתירה לערך האמת, התבססה על תשתית עובדתית לקויה שלא מגלמת את מכלול העובדות הרלוונטיות. החקירה התאפיינה במחדל חמור, הרי מח"ש לא ביצעה חקירה אפקטיבית ונאותה, היא לא איתרה את השוטרים המעורבים ולא חקרה אותם, לא זימנה את העצורים ששהו בתחנה לעדות, לא גבתה עדות מהחובשים ולא אספה את דו"ח הפעולה של האמבולנס, לא עימתה את הקצין חגי מימוני עם הטענות נגדו, ולא אספה את המצלמות מהתחנה או מצלמות הגוף של השוטרים.

33. לא זו אף זו, מח"ש פגעה בזכות המתלוננים להליך הוגן ובזכותם לגישה לערכאות, חוקרי מח"ש סירבו לשלוח למתלוננים את מלוא חומר החקירה, וסגרו את התלונה של מר' עומיר לואבנה ללא ידיעתו ומנעו ממנו לערער על החלטה.

34. לאור האמור לעיל, ניכר כי החלטתה של מח"ש בגניזת התיק היא שרירותית, שטחית, ולקונית שנועדה לטיח את אשמת השוטרים. על כן, **יש לבטל את החלטת מח"ש בגניזת התיק; ולהורות על פתיחת חקירה פלילית מקיפה בגין האירוע ונגד השוטרים שנטלו חלק פעיל בו לצורך הגשת כתבי אישום.**

בכבוד רב,

נארימאן שחאדה זועבי, עו"ד

